

Het pensioenakkoord, een doodgeboren kindje?

We zijn nu al drie kwartalen geconfronteerd met een pijnlijk baringsproces in de stichting van de Stichting van de Arbeid, waarin nijver wordt doorgewerkt aan het gestalte geven aan een pensioenakkoord. De vraag rijst zo langzamerhand of het niet onmogelijk zal zijn een gezonde baby ter wereld te brengen.

Het gaat hier niet om een majeure aanpassing van het Nederlandse systeem van aanvullende pensioenen op kapitaaldeckingsbasis, maar meer om een poging om het bestaande systeem te vervangen door een heel nieuw systeem, waarbij men wel de verplichting heeft tot het storten van pensioenpremies in een bepaald fonds, maar waarbij geen enkele garantie meer wordt afgegeven over wat de werknemer dan na zijn pensioenering aan pensioen mag verwachten.

Voor een juiste beoordeling van zo'n resultaat dienen wij ons te realiseren wat het pensioensysteem betekent voor de beroepsbevolking. In een tijd dat velen het vooruitzicht hebben nog twintig of nog meer jaren door te leven na hun pensioenering, is het pensioen voor ieder van ons een belangrijke arbeidsvoorwaarde geworden. De rust op de Nederlandse arbeidsmarkt, waar stakingen zeldzaam zijn, evenals uitbundige looneisen, is zeker voor een belangrijk deel te danken aan de goede pensioenvoorzieningen, althans in belangrijke sectoren. Die regelingen hielden veelal ook een verplichte indexatie in. Als voorbeeld hier een citaat uit een folder van de rijksoverheid uit 1987 – dat is slechts 23 jaar geleden – waarin zwart-op-wit staat: “Als ambtenaar bent U bij het ABP verzekerd voor een oudedagsvoorziening. Beter gezegd, u bouwt een welvaartsvast ouderdomspensioen op.” Die folder is verspreid in een oplage van niet minder dan 900.000 exemplaren. Hij was gebaseerd op de ABP-wet die gold tot 1995, dus in de tijd waarin veel van de huidige ouderen hun pensioen hebben opgebouwd. Van mogelijke beperkingen van de welvaartsvastheid was geen sprake, ook niet in de voorlichting door vakbonden. Pas vanaf 1995, na de privatisering van het ABP is er sprake van beperkingen.

Men tracht nu een kloof te creëren tussen actieven en gepensioneerden, waarbij met name de jongeren denken dat een pensioenakkoord slechts de gepensioneerden zou treffen. Niets is minder waar. De jongeren zijn de gepensioneerden van de toekomst en ook zij

worden, en zelfs nog zwaarder dan de gepensioneerden van nu, getroffen door de consequenties van het voorziene akkoord. De conclusie is duidelijk, het gedachte-spinsel van de heer Wientjes en mevrouw Jongerius betekent een gigantische klap voor het functioneren van de Nederlandse arbeidsmarkt. Zeker gezien tegen de achtergrond van de AOW, die in de komende decennia zal versoberen, omdat de demografisch bepaalde verhouding tussen ouderen en jongeren daartoe zal dwingen.

En de vraag is of de afbraak en vervanging van het huidige systeem nodig is. Bij stijgende levensduur zal uiteraard de pensioenpremie of de pensioenleeftijd mee moeten stijgen, maar daar kan men aan de onderhandelingstafel uitkomen. Dat zal leiden tot een daling van het nettoloon nu, maar dat is een consequentie van het nu ouder worden dan vroeger. Dat leidt niet automatisch en logisch tot een afbraak van het huidige systeem maar slechts tot “wat draaien aan de knoppen”.

Gelukkig zijn er tekenen dat bij de bonden van het FNV, bijvoorbeeld FNV Bondgenoten, Bouw en AbvaKabo, de schellen van de ogen vallen. Zij beginnen zich te realiseren dat hun leiders zoals Jongerius en Gortzak, volledig losgezongen van de realiteit, de belangrijkste verworvenheden van de Nederlandse arbeidsmarkt, een goed en menselijk pensioensysteem, op het punt staan te verkwanselen. Een bekend ziektebeeld in de psychiatrie is de *folie à deux*. Wikipedia beschrijft dit als volgt: “*Folie à deux* is a psychiatric syndrome in which symptoms of a delusional belief are transmitted from one individual to another. The same syndrome shared by more than two people may be called *folie à trois*, *folie à quatre*, or even *folie à plusieurs*.” Zou dit de juiste diagnose zijn voor het gebeuren achter de gesloten deuren van de Stichting van de Arbeid?